

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ» ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

№ 4(8) қазан-желтоқсан 2016
ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ
**ЭЛЕКТРОНДЫҚ ФЫЛЫМИ
журнал**

2016, № 4(8)

EDU.E-HISTORY.KZ
электронный научный журнал

2016, № 4(8)

ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ
electronic scientific journal

2016, № 4(8)

Құрылтайшы:

Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Бас редактор

Қабылдинов Зиябек Ермұханұлы

Редакциялық ақса:

Р. Абдуллаев (Өзбекстан), Н. Аблажей (Ресей), Б. Аяған, М. Әбусейітова, С. Әжіғали,
Н. Әлімбай, Б. Байтанаев, Қ. Жұмагұлов, Ф. Кенжебаев, Б. Қемеков,
Мансура-Хайдар (Үндістан), Р. Масов (Тәжікстан), Ә. Мұқтар, В. Плоских (Қыргызстан),
Ю. Петров (Ресей), О. Смағұлов, Сон Ен Хун (Оңтүстік Корея), Е. Сыдықов,
У. Фиерман (АҚШ), А. Чубарьян (Ресей)

Жауапты редактор:

З. Төленова

Редактор:

Р. Қебеев

Редакцияның мекен-жайы:

050100, Қазақстан Республикасы,
Алматы қ.,

Шевченко көшесі, 28,

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты,

«Edu.e-history.kz»

электрондық ғылыми журналының редакциясы

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Электрондық мекен-жай: <https://edu.e-history.kz/>

Ғылыми журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2014 ж. 29 қазанында тіркелген.
Тіркеу нөмірі № 14602-ИА. Жылына 4 рет жарияланады (электронды нұсқада).

Мақалаларды қайта бастырып жариялағанда, микрофильмге және басқа да көшірмелерге түсіргенде
міндетті түрде журналға сілтеме жасау қажет.

Учредитель и издатель:

РГП на ПХВ «Институт истории и этнологии им.Ч.Ч. Валиханова»
Комитета науки Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан

Главный редактор

Кабульдинов Зиябек Ермуханович

Редакционная коллегия:

Р. Абдуллаев (Узбекистан), Н. Аблажей (Россия), Б. Аяган, М. Абусеитова, С. Ажигали,
Н. Алимбай, Б. Байтанаев, К. Жумагулов, Г. Кенжебаев, Б. Комеков,
Мансура-Хайдар (Индия), Р. Масов (Таджикистан), А. Муктар, В. Плоских (Кыргызстан),
Ю. Петров (Россия), О. Смагулов, Сон Ён Хун (Южная Корея), Е. Сыдыков,
У. Фиерман (США), А. Чубарьян (Россия)

Ответственный редактор:

З. Толенова

Редактор:

Р. Кубеев

Адрес редакции:

050010, Республика Казахстан,
г. Алматы,
ул. Шевченко, 28.

Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова,
«Edu.e-history.kz»

Редакция электронного научного журнала

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Сайт журнала: <https://edu.e-history.kz/>

Научный журнал зарегистрирован в Комитете связи, информатизации и информации Министерства по
инвестициям и развитию Республики Казахстан, свидетельство о регистрации:
№ 14602-ИА от 29.10.2014 г. Публикуется 4 раза в год (в электронном формате).

При повторной публикации статей, съемке на микрофильмах и других копиях необходимо обязательно
ссыльаться на журнал.

Founder and publisher:

RSE on REM "Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology"
of the Committee of Science of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan

Editor-in-chief:

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

Editorial board:

R. Abdullaev (Uzbekistan), N. Ablazhey (Russia), B. Ayagan, M. Abuseyitova, S. Azhigali,
N. Alimbai, B. Baitanaev, K. Zhumagulov, G. Kenzhebaev, B. Komekov,
Mansura-Khaidar (India), R. Masov (Tajikistan), A. Muktar, V. Ploskikh (Kyrgyzstan),
Y. Petrov (Russia), O. Smagulov, Song Yong Hoon (South Korea), E. Sydykov,
W. Fierman (USA), A. Chubaryan (Russia)

Executive editor:

Z. Tolenova

Editor:

R. Kobeev

Editorial address:

050010, Republic of Kazakhstan,

Almaty,

28 Shevchenko Str.

Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology,

«Edu.e-history.kz»

Editorial electronic scientific journal

Phone: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Journal website: <https://edu.e-history.kz/>

The scientific journal is registered at the Committee for Communications, Informatization and Information of the
Ministry for Investments and Development of the Republic of Kazakhstan, registration certificate:
No. 14602-ИА dated October 29, 2014. The journal is published 4 times a year (in electronic format).

When re-publishing articles, shooting on microfilm and other copies, it is necessary to refer to the journal.

UDC 930.2: 94 (574): 394

"MATERIALS ABOUT KYRGYZ LAND USE ..." AS THE SOURCE ON HOUSEHOLD-ECONOMICAL HISTORY OF KAZAKH ECONOMY

Tasilova N.A.¹, Kozgambaeva G.²

¹Kazakh National University named after Al-Farabi, Candidate of Historical Sciences, docent, Kazakhstan, Almaty

E-mail: tasnaz@mail.ru

²Kazakh National University named after Al-Farabi, Candidate of Historical Sciences, docent, Kazakhstan, Almaty

E-mail: gulnar.kozgambaeva@mail.ru

Abstract. This article discusses the "Materials on the Kyrgyz land use ..." as a historical source on the history of Kazakhstan the late XIX - early. XX century. Documents gathered in the materials are unique in scope of coverage of the totality of the most important facts, events, phenomena in the field of history, ethnography, geography, place names and demography of the Kazakh people. They represent a set of statistical data, consisting of 27 volumes, which is an invaluable resource in the study of the Kazakh people of ethnic history, especially the traditional Kazakh economy.

This materials research statistics and research expeditions conducted with the aim of colonizing the territory of Kazakhstan tsarist Russia in the late XIX century. - The beginning of the XX century. Despite the fact that these documents were the source for colonial policy, they are also a valuable source of information on the structure of the tribal structure, business, economic, social history and other aspects of the life of the Kazakhs of the period.

Keywords: power, source, analysis, method, statistics, ethnicity, structure.

«ҚЫРҒЫЗДАРДЫҢ (ҚАЗАҚТАРДЫҢ) ЖЕР ПАЙДАЛАНУ МАТЕРИАЛДАРЫ...» - ҚАЗАҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫң ШАРУАШЫЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТАРИХЫНЫң ДЕРЕК КӨЗІ

Тасилова Н.А., Козгамбаева Г.

Аннотация. Бұл мақалада «Қырғыздардың (Қазақтардың) жер пайдалану материалдары...» Қазақстан тарихының маңызды дерек көзі ретінде қарастырылады.

Қырғыздардың (Қазақтардың) жер пайдалану материалдары...» статистикалық мәліметтерден жинақталған 27 томнан тұрады, ол қазақ халқының этникалық тарихын, дәстүрлі шаруашылығының ерекшеліктерін зерттеудің маңызды дерек көзі болып табылады. Деректерде жинақталған ақпараттар уникалды. Ең алдымен маңызды фактілердің, тарих, этнография, география, топонимика, демография және т.б. мәселелерге қатысты құнды мәліметтердің бір деректе шоғырлануы. Сонықтан да бүгінгі таңда бұл деректі деректанулық талдау мәселесіне деген қызығушылық артып отыр.

Онда қазақ тарихының маңызды дерек көзі болып табылатын «Қырғыздардың жер пайдалану материалдары...» зерттеу мен талдау методикалары мен тәсілдері көрсетіліп, деректану ғылыминың талаптарына сай зерттеу мен сынның өткізуінде, сынныптау мен талдаудың әдістері мен оны нақты тарихи зерттеулерде пайдалану тәсілдері ұсынылған. Сонымен қатар статистикалық зерттеулерді ұйымдастырған, деректі құрастырған авторлар, олардың көзқарастары талданған.

Түйін сөздер: дерек, деректану, талдау, әдіс, статистика, этнос, құрылым.

«МАТЕРИАЛЫ ПО КИРГИЗСКОМУ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЮ...» КАК ИСТОЧНИК ПО ХОЗЯЙСТВЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИСТОРИИ КАЗАХСКИХ ХОЗЯЙСТВ

Тасилова Н.А., Козгамбаева Г.

Аннотация. В настоящей статье рассматриваются «Материалы по киргизскому землепользованию...» как исторический источник по истории Казахстана конца XIX - нач. XX века. Документы, собранные в материалах уникальны по масштабу охвата всей совокупности важнейших фактов, событий, явлений в области истории, этнографии, географии, топонимики и демографии казахского народа. Они представляют собой свод статистических материалов, состоящий из 27-ми томов, который является бесценным источником в исследовании этнической истории казахского народа, особенностями казахского традиционного хозяйства.

Это материалы исследований статистических и исследовательских экспедиций проведенных с целью колонизации территории Казахстана царской Россией в конце XIX в. – начале XX в. Несмотря на то что эти документы были источником для колониальной политики, они также являются ценным источником по структуре родо-племенного состава, хозяйственной, экономической, социальной истории и других аспектов жизни казахов того периода.

Ключевые слова: источник, источниковедение, анализ, метод, статистика, этнос, структура.

The end of the XIX century. - The beginning of the XX century. socio-economic situation in Kazakhstan is characterized by the collapse of the traditional economy of the Kazakhs, the formation of capitalist relations and the deepening of social differentiation. Kazakhstan's economy has developed unevenly.

Each region in Kazakhstan differed from each other in different climatic, historical conditions, and the level of development of railroads and markets, farms and the location of cultural centers.

In the wide steppe and mountainous areas, desert and forest areas of Kazakhstan have developed various types of farms. At the end of the nineteenth century. - The beginning of the twentieth century due to different environmental conditions and the level of historical development had its own peculiarities of farming.

By grouping similar characteristics, three types of farms can be identified: 1) livestock in the conditions of nomadism; 2) livestock in the conditions of semi-nomadic way of life, farming around wintering; 3) livestock and agriculture in the conditions of residence.

Historian B. Suleimenov, in his work the territory of Kazakhstan in the end of XIX century - beginning of the twentieth century divided into two zones: a) The first - the north, north-west, south-east, in the area the population is mainly engaged in agriculture and animal husbandry; b) The second - the population of most of the central areas of the south and south-west, mainly engaged in animal husbandry. [1]

During this period, the main type of livestock farming was that gripped 64.8% of the population. 26.4% of Kazakhs were engaged in agriculture and a sedentary lifestyle. In the analyzed period, the industry was in its infancy, it has developed a small-scale handicraft production. In general, Kazakhstan in XIX - XX centuries. Agriculture was the edge of the traditional economy and the patriarchal-feudal society.

On the basis of data stored in the "MKZ" you can obtain valuable information about the traditional animal husbandry, agriculture and crafts of the Kazakhs. The main purpose of the expedition was to determine the required number of Kazakh land to farms, so the first thing the researchers studied the types of households and calculate the necessary amount of land and inventory. In accordance with the features of the natural environment, the economy of each county were considered separately [2].

In "MKZ" preserved very valuable information, dismisses the notion that the Kazakhs were not developed agriculture and taught them this lesson Russian peasants. For example, the source dedicated to Chimkent county says that 83.38% of the population was sedentary, and only 16.62% - led a nomadic life. This: "... although the Kirghiz (Kazakhs) in Chimkent district and are considered nomads, they nevertheless provided cropland significantly higher than the average peasant family in the European part of Russia," [3]. The pedigree of delivery table and tribes Akmola county stated that here mainly inhabited by Argyn. Presented branches. From his senior wife: Kuandik, Suyundikov, Begendik, Shegendik from younger wife: Shubyrtalty (Toktauly) Zhalykpas, Kambar from slave: Bolatkozha (Karakesek) and godson Karzhas. From the very Kuandyk: birth Esenkart, Altai, Karpykov, Burchi, Temesh. As descendants of the table Esenkarta: Kalkamantsy lived in the Esimskoy parish, Agys in Sherubai-Nura Parish, Altai descendants: Moin-Rahmanul, the descendants of the families of Murat and Sangay - Akbura, Tokbura, Baybura inhabited Akmola, Spassky, Sherubai - Nura parish. Other Argyn inhabited Nura, Zhylandinsky, Monshaktinsky, Korzhynkolsky and Eremensky parish. Kipchaks inhabited Esimsky, Akmola, Zhylandinsky, Monshaktinsky, Kyzyltausky, Kyzyltopyraksky, Nura parish [5].

In the table, genera and families dedicated to Akmola county are given information about the population of this county: Argyns from Momyna - kind Kanzhygaly, Atygay, Basentin from Meiram, sort Kuandik, Suyundikov, Begendik. Along with them in the county lived Kurei, Waki, Kipchaks, and Kara - Kyrgyz Thuret and Tolengits.

Relying on the source of the "MKZ", you can determine that Peter and Paul district consisted of 4 major birth Argynov, Repeater, Uakov, Kipchak and from Thuret and tolengitov. The source gives information about the resettlement of tribal kind Kerey "Rhode Kerey submitted to the county four offices, located on the territory of the county in the following sequential order: On the border with native Atygay (Argyn) is located Ker's smallest branch, genus Balta; then the next, on the border Stanovsky and Presnovskoy townships - born Koshuba, then - the most powerful kind of Smail, and finally, who is on a three listed birth distantly related, the Swan, is located in the west (southern part Presnogorskaya Parish) between an alien birth Wak, Kipchak and Kandzhigaly ...".

From these data it is clear that the county residents were ¾ Argyns and Kurei 1/5 Waki, the remaining farms were 3%. Based on the sources, it can be said: in the east of the Yesil River located Argyns, northeast Waki, in the west - Kurei Waki and lived in the neighborhood, among them Kanzhygaly of Argynov, side by side with Kipchak.

In fact, the Syrdarya River and the foothills of Karatau Aris abound in irrigation systems that have contributed to the development of agriculture. In this region since ancient times we were engaged in agriculture. Members statistical parties also noted this fact, pointing out that in this case the agricultural region formed 60-100 years ago [4].

Work "Collection of materials on the history of Turkestan and his conquest" A.G. Serebrennikov is stored in the State Archive of the Republic of Uzbekistan №715 in the fund (Case 72), in 74 volumes. In this work are valuable sources related to the socio-economic, tribal and political history of the Kazakhs Syrdarinskoy area. It is reported about the "occupation of Kazakhs Zhuz farming gardening, harvesting corn, millet and profit when sold, and from ancient times."

Given that the source refers to the 40-70-th years of the XIX century, it is not necessary to prove that agriculture was developed in Syrdarya region to the resettlement of Russian peasants. The following table gives information on the amount of land allocated for employment in agriculture in Chimkent district.

Table 1 - Agriculture in Chimkent district of Syrdarya region

Areas	The number of farms	acres			in one sector		
		arable land		Earth harvested	arable land		Earth harvested
		I*	N*	I	N	I	N

Steppe	4909	45478,06	3715,0 6	7635,2 6	3170,5 6	9,26	0,75	1,55	0,64
Mountai n	4012	28331,93	16536, 49	4872,6 5	6696,5 9	7,06	4,12	1,21	1,66
Total	8921	73810,21	20251, 55	12507, 91	9867,1 5	8,27	2,27	1,40	1,10

*I - irrigated area

*N - no irrigated steppe zone

Extras shared Chimkent district in the steppe and mountain areas, and isolated by 3 main types of areas for farming:

1. irrigated area
2. Grounds orashaemaya natural reservoirs
3. not irrigated steppe zone.

The average farm county in the steppe areas under agriculture was given - 9.2 acres of land in mountainous areas - 9.3 acres of land. According to the calculations of extras:

Steppe: $9,2 + 0,48 \approx 9,68 = 9,7$ dess. land for agriculture;

Mountain: $9,3 + 0,23 \approx 9,53 = 9,5$ dess. land for agriculture;

Here, 0.48 and 0.23 extra tithes were considered lands under cultivation of alfalfa.

In Syrdarya region agriculture was developed much better than in the steppe areas. According to the statistical tables in the Shymkent district cultivated wheat summer, autumn wheat, oats, rye, millet, maize, rice, cotton, sesame, melon, lentils, barley, peas.

According to the source, the Kazakhs of the county, in order to maintain the fertility of the earth in the first year have sown wheat, the second year - oats, on the third - other types of crops. crop rotation with agriculture keeps the land from soil erosion. Kazakhs also treated plow land and harvested with a sickle. In "MKZ", dedicated to the researchers compared Atbasarska county plow with a paw goose and further reported: "... On the upper side was made of wood, the bottom was put on a rounded right angle made by hand" tyz ". Tyz - had in mind the tooth. On "tyz" harnessed a pair of oxen, horses or camels and thereby worked the land to a depth of two spans."

According to this information, you will notice that the southern regions of Kazakhs were engaged in agriculture, long before the arrival of Russian. Historian N.G.Appolova by examining a variety of materials noted that the Kazakhs has long been engaged in agriculture: "Especially in the south, Kazakhs living along the Syr Darya River are engaged in agriculture since ancient times, their activity in agriculture influenced neighborhood with Khorezm and Karakalpak farmers."

Also in this vein, the researcher wrote KK Kusayynuly, his opinion is also supported by "MKZ": "The belief that the second half of the nineteenth century, the relocation of Russian peasants in the Kazakh land - impact on employment Kazakh agriculture and changed the quality of farming is considered fiction. Since these opinions were under a colonial intentions of Russia."

But despite the fact that our country is independent, so far there are authors who argue that it is taught Russian peasants farming Kazakhs. For example, a researcher DY Friesen notes that in the early twentieth century in Western Kazakhstan and Kazakhs immigrants began more involved in agriculture, and the cause were displaced. If possible, the Russian Empire took away the Kazakhs fertile, rich, rich reservoirs of land in favor of the settlers, and it became a sort of base on the emergence of such opinions.

Widespread among the Kazakh agriculture, in turn, led to a reduction of such species as the economy, nomadic and semi-nomadic pastoralism. As noted at the time A. Bukeikhanov in the Kazakh steppe were not engaged in mass farming because of environmental factors. Agriculture developed as a complement to a nomadic cattle-breeding and it would be wrong to judge how Russian officials about the alleged Kazakh laziness, not taking into account natural conditions.

T. Sedelnikov being a part of the Turgay Ural Party said in his book: "The Kazakhs Inside you can find various kinds of management from nomadic herding to agriculture hundred percent, even handicrafts, which in turn are closely intertwined."

The large territory of Kazakhstan since ancient times, inhabiting the Kazakh people, due to the climatic conditions were engaged in nomadic cattle breeding. In all regions of Kazakhstan bred all the main types of animals (horses, cattle, camel). The number of animals ranged from the natural conditions of the area. Yet, given the wealth of experience in breeding cattle Kazakh people, knew how to properly use the geographical environment for economic interests. So naturally, even when the nomadic and semi-nomadic cattle there are many regional differences.

"MKZ" comparing farms engaged in agriculture in Chimkent district and steppe areas results in the table below.

Table 2 - Data on agricultural farms in the early twentieth century

Counties	farms engaged in agriculture%	tithe of arable land on the farm 1	
		In stock	engaged in agriculture
Chimkent	95,4 %	10,70	11,21
Aktobe	95,4 %	5,83	6,17
Kustanay	77,1 %	2,82	3,66
Atbasar	30,7 %	0,47	1,55
Kokchetav	22,3 %	0,45	2,01
Omsk	3,3 %	0,06	1,84

The number of livestock in different geographical regions was different. For example, according to H. Artykbaeva territory of Kazakhstan by natural features was divided into 4 zones. [6]

1 West Kazakhstan, the Caspian basin and the Aral and Mangistau peninsula where there are mostly desert terrain, so in this region is very convenient to breed sheep and camels.

2 The rich and the aquatic vegetation - North, Central and East Kazakhstan (Sary-Arka), very comfortable areas for breeding horses, sheep and cattle.

3 The natural conditions of South Kazakhstan suitable for breeding sheep and camels.

4 Region Semirechye anciently considered a region of sheep breeding, but also in the foothills of Alatau there are all conditions for the breeding of horses and cattle.

Breeding livestock (mainly sheep, horses, camels and cattle) in the order - due to weather and vegetation of each region.

In "MKZ" states that in calculating the farms used animal names for their age behalf of (name). This in turn has increased the objectivity of the census. Since registrars, each Kazakh asked the total number of cattle, then slowly redistributes them by age and thus revealed the shortcomings in the amount of cattle that are deliberately hidden masters.

For example, the source dedicated Ilbishinskому county for the year 1912 in order to make it clear, the names were given to livestock in the Kazakh and Russian languages. Regarding horses were given: Aygyr - stallion, Kuna - 3 years, tai - 2 years, kulyn - foal Donen - 4 years, Bie - mare. Also, the help of the features of the age horse names were given.

Large and small cattle in the table given in accordance with their age category: cow, bull, ox, calf, heifer, bull 3 years; Camel - camel, 2 tap-hole, three tap-hole; Sheep, lamb, polugodka, coeval, 2 tap-hole; Goat - goat, kid.

According to the source, dedicated to Chimkent county, local Kazakhs bred horses, cows, camels, sheep, goats and donkeys. Comparison table of livestock in Chimkent district and steppe areas shown in the table below.

Table 3 - Comparison of % -s indicators of livestock in Chimkent district in the steppe region in the late nineteenth century. - The beginning of the twentieth century. [7]

Counties	% -th indicators of livestock				
	Horse	Cow	Camel	Sheep and goat	Donkey
Chimkent	28,55	33,82	7,08	30,42	0,13
Atbasar	45,3	12,2	14,3	28,2	-
Omsk	57,0	29,0	0,5	13,5	-

On the table you can see the following picture: as riding donkeys used only in Chimkent district. Horses percentage more in Omsk and Atbasar districts. Large and small cattle more than bred in the southern regions.

At the end of the expedition FA Shcherbina each average Kazakh family would need 24 (rounded to the horse) livestock units. Basically, according to the information in the tables collected into "MKZ", one pair would need the following number of livestock: in Omsk district - 25, Atbasar district - 25.2, Pavlodar district - 25, Kustanai county - 21.7, Kokchetav County - 19.9, Aktobe county - 18.2.

The statistical tables at aouls stored in "MKZ", in Aktobe district in Bortinskoy parish in the genus Tama number of cattle in the percentage was as follows: cattle - 43.1%, ovtsy- 32.7%, horses - 18, 1%, goats - 3.4% -2.6% of camels.

Conducted in Syrdarya region surveyors study statistician P. Skrylev compared with those studies counties F.Scherbina steppe region. The source "MKZ" were taken into account the number of animals and the amount of arable land in two different geographical areas.

Since ancient times, kind and Kazakh tribes engaged in nomadic cattle breeding, roamed by the established routes to known their territories. The leaders of labor, elders, the elders and nobles of the village - were a kind of managers villages, they have decided to land issues and border migrations determined to avoid any conflicts. Therefore, each household tried to strictly comply with defined borders and make sure that no animal is to suppress the border.

That is, in general, compared with the number of cattle county Chimkent most prevalent in Omsk and Atbasar districts. On the contrary, especially in the southern regions, is the use of donkeys as transportation rideable. At the same time, the sources can be proved by the fact that in Chimkent district and engaged in farming and nomadic herding.

References

1. Sulejmenov B. Agrarnyj vopros v Kazahstane v poslednej treti XIX— nachale XX vv. (1867– 1907 gg.). – Alma-Ata: AN KazSSR, 1963. – S. 411.
2. Materialy po kirgizskomu zemlepol'zovaniju v Syrdar'inskoj oblasti. – Chimkentskij uezd. – T. 1. – Tashkent., 1908. – S. 643.
3. MKZ. – T. 2. – Vyp. 1. – Chimkentskij uezd. – Tashkent., 1910. – S. 277.
4. Materialy po kirgizskomu zemlepol'zovaniju rajona reki Chu i nizov'ev reki Talasa Chernjaevskogo i Aulieatinskogo uezdov Syr-Dar'inskoj oblasti. – Tashkent: Tipo- Litografija V.M. Il'ina, 1915. – m- f.
5. MKZ. – T.II. – Akmolinskaja oblast'. Atbasarskij uezd. – Voronezh, 1902. – S. 534.
6. Argynbaev H. Kazaktyn mal sharuashlygy zhajyndagy etnografijalyk ocherk. – Almaty: Gylym, 1969. – 172 b.
7. MKZ. – T.XI. – Akmolinskaja oblast'. Omskij uezd. – Omsk, 1902. – S. 274.

МАЗМУНЫ

Абдимомынов Н.Т.	
АЛТЫН ОРДАНЫҢ САЯСИ ТАРИХЫНЫң КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ (1242-1269 жж.).....	8
Алдақұманов Қ.С.	
СОФЫС КЕЗІНДЕГІ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ХАЛЫҚТЫ АЗЫҚ-ТҮЛІКПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДЕГІ КАРТОЧКА ЖҮЙЕСІ (1941-1945).....	20
Алмагамбетова А.М.	
1959-1970 ЖЖ. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТҮРКІ ХАЛЫҚТАРЫНЫң ТАРИХИ-ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АНАЛИЗЫ.....	28
Алпысбес М.	
ЖАҢАНДАНУ ҮДЕРІСІНДЕГІ ХАЛЫҚТАР БІРЛІГІН НЫҒАЙТУДАҒЫ ТҮРКІ ӘЛЕМІНІҢ РУХАНИ ЖӘНЕ МӘДЕНИ ТАРИХ МҰРАЛАРЫ.....	37
Асанова С.А.	
ТАРИХИ ӨҢГІМЕ-ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БІРЕГЕЙЛІКТІҢ ҚАЙНАР КӨЗІ.....	48
Әбділдабекова А.М.	
ХХ ФАСЫР БАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ЗИЯЛЫ ҚАУЫМЫНЫң ЕҢБЕКТЕРІНДЕ ОТАРЛЫҚ КЕЗЕҢДІ БАҒАЛАУ	53
Әбжанов Х.	
АКАДЕМИКТІҢ АМАНАТЫ.....	58
Әбубәкірова Ә.П.	
ҚАЗАҚСТАН МЕН ҚЫТАЙ АРАСЫНДАҒЫ ШЕКАРАЛЫҚ КЕЛІССӨЗДЕР МӘСЕЛЕСІ.....	64
Әділжанов Н.	
ДЕМОКРАТИЯЛЫҚ ҮРДІСТЕР: ФОРМАЦИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӨРКЕНИЕТТІК ҚҰБЫЛЫС РЕТИНДЕ (ТАРИХИ-САЯСИ АСПЕКТІ).....	72
Баудиярова К.Б.	
ОТБАСЫ ТҮРАҚТЫЛЫҒЫН АНЫҚТАУДАҒЫ ТҮРЛІ ӘДІС-ТӘСІЛДЕР.....	82
Егізбаева М.Қ., Бейсегулова А.Қ.	
ӨЗБЕК ЖӘНЕ ҚАРАҚАЛПАҚ ХАЛЫҚТАРЫНЫң ЭТНОМӘДЕНИЕТІ.....	89
Жайлыбаев Д.Ж.	
ҚАЗАҚТАРДЫҢ ДӘСТУРЛІ ҚҰҚЫҒЫ ТУРАЛЫ РЕВОЛЮЦИЯҒА ДЕЙІНГІ ЖАЗЫЛҒАН ЕҢБЕКТЕР.....	95
Жакин М.С.	
БӨРІ БАТЫР: АҢЫЗ ЖӘНЕ ДЕРЕК (сыни талдау тәжірибесі).....	99
Жаппасов Ж.Е., Тасилова Н.А., Байдавлетова М.Д.	
ОРТАЛЫҚ АЗИЯ МЕН ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ БОЙЫНША ЖАЗБА ДЕРЕКТЕР.....	113
Жетписбаев А.О.	
XIX-XX ғғ. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЭТНОДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ӨЗГЕРІСТЕРДІҢ НЕГІЗГІ КЕЗЕҢДЕРІ: ХАЛЫҚ САНАҒЫ: ХАЛЫҚ САНАҒЫНЫң МАТЕРИАЛДАРЫ БОЙЫНША.....	122
Искакова Ғ.З., Байдавлетова М.Д.	
ТҮРКІ ТАЙПАЛАРЫ МЕКЕН ЕТКЕН ТЕРРИТОРИЯНЫң ТАБИҒИ ЛАНДШАФТЫ (VI-X ғғ.).....	131
Кабдушев Б.Ж., Кабдушева Л.Ж.	
ҚАЗАҚСТАНҒА АРНАЙЫ ҚОНЫСТАНДЫРУ САЯСАТЫ.....	138
Карiev Е.М.	
ЕУРАЗИЯ КӨНЕ ТҮРКІ ӨРКЕНИЕТИНІҢ БАСТАУЛАРЫ ЖӘНЕ МӘДЕНИ МҰРАСЫ (ерте темір дәүірі және қазіргі заман).....	144
Каринбаев Ж.Ә.	
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БЕЛОРОС ЭТНОСЫНЫң ӨКІЛДЕРІ: ҚАЛЫПТАСУЫНЫң ТАРИХЫ МЕН БҮГІНІ.....	152
Картаева Т.Е., Оралбай Е.	
ҚҰДЫҚ ҚАЗУ ІСІНІҢ ҚАЛЫПТАСУЫ ЖӘНЕ ҚҰДЫҚ ТҮРЛЕРІ (АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ЭТНОГРАФИЯЛЫҚ МАТЕРИАЛДАР БОЙЫНША).....	163
Кәрібаев Б.Б.	
XV ғ. Соңы мен XVI ғ. БАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫ ТАРИХЫНЫң МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	180
Кәрібаев Б.Б., Ногайбаева М.С.	
XV ғ. ІЖАРТЫСЫНДАҒЫ ӘБІЛҚАЙЫР ХАНДЫҒЫНЫң ТАРИХЫНАН.....	186
Козгамбаева Г.Б.	
ҰЛЫ ҒАЛЫМ, ГЕОЛОГ – ҚАНЫШ ИМАНТАЙҰЛЫ СӘТБАЕВ.....	193

Қозғамбаева Г.Б., Бейсегулова А.К.	
ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫНДАҒЫ САЯСИ ҚҰҒЫН-СҮРГІН ҚҰРБАНДАРЫНЫң МУЗЕЙІ.....	198
Қозыбақова Ф.А.	
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ НАРЫҚ МЕХАНИЗМІНІҢ СОНҒЫ ЭЛЕМЕНТТЕРИНЕ ҚАРСЫ СТАЛИНДІК ЭКСТРЕМИСТІК САЯСАТ.....	206
Қозыбақова Ф.А., Рвайдарова Г.О.	
1921-1922 ЖЖ. ЖҮРГІЗІЛГЕН ЖЕР-СУ РЕФОРМАСЫНА ЖАҢА КӨЗҚАРАС.....	214
Майданали З.	
ИМПЕРИЯЛЫҚ КОНФЕДЕРАЦИЯЛАР ЖӘНЕ ОРТАЛЫҚ АЗИЯНЫң КӨШПЕЛІ БІРЛЕСТИКЕРІ (ТАРИХНАМАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕР).....	222
Махаева А.Ш., Чарғынова Г.О.	
ШЫҒЫС ТҮРКІСТАНДАҒЫ XIX ФАСЫРДЫң 60-70 ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ САЯСИ ҮДЕРІСТЕРДІң ҚАЗАҚТАР МЕН ҚЫРҒЫЗДАРҒА ҮКПАЛЫ.....	227
Мухамадеев Т.М., Мухадеева И.А., Капбасова Д.С.	
Н. НАЗАРБАЕВ ЕҢБЕКТЕРІ – ҚАЗАҚСТАННЫң МЕМЛЕКЕТТІК ҚАУІПСІЗДІГІ, ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫ МЕН ПЕРСПЕКТИВІЛІГІНІҢ ФЛАГМАНЫ РЕТИНДЕ.....	239
Мұсағалиева А.С.	
СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ "АЛЖИР" ӘЙЕЛДЕР ЛАГЕРИНІң ТАРИХЫ: ТАРИХНАМА ЖӘНЕ МУРАҒАТТЫҚ ДЕРЕКТЕР.....	245
Нұртазина Н.Д.	
VIII-X FF. ОРТАЛЫҚ АЗИЯДА ТҮРКІ КӨШПЕЛІ ҚОҒАМЫНЫң ЖАППАЙ ДаҒДАРЫСЫ ТУРАЛЫ.....	255
Нұртазина Н.Д.	
ҚАЗАҚСТАНДА ИСЛАМ ДІНІНІң ТАРАЛУЫ ФЕНОМЕНИНЕ ЖАҢА КӨЗҚАРАС.....	260
Нұртазина Н.Д.	
ОРТАЛЫҚ АЗИЯНЫң ЕЖЕЛГІ ТАРИХЫ: ДІНДЕР, МӘДЕНИЕТТЕР, БАЙЛАНЫСТАР.....	266
Омарбеков Т.О.	
АЛТЫН ОРДА ХАНЫ ТОҚТАМЫСТЫҢ МӘСКЕУГЕ ЖОРЫҒЫ.....	272
Өтепова Г.Е.	
VIII F. - XX F. БАСЫ КЕЗІНДЕГІ ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ БОЙЫНША ЗАҢНАМАЛЫҚ ДЕРЕКТЕРДІ ЗЕРТТЕУ ТӘЖІРИБЕСІНЕН.....	280
Өтепова Г.Е.	
СІБІР КОМИТЕТІНІң МӘЛІМЕТТЕРІ РЕСЕЙ ИМПЕРИЯСЫ ҚҰРАМЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫН ЗЕРТТЕУДІң ДЕРЕККӨЗІ РЕТИНДЕ.....	297
Раздыков С.З.	
СУБЭТНОСТЫҚ МӘДЕНИЕТ – ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАННЫң ЕСКІ ДӘСТУРДІ ҮСТАНУШЫЛАРЫ.....	303
Садвокасова А.К., Кошман Т.В., Ракишиева Б.И.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЭТНОСАРАЛЫҚ, КОНФЕССИЯРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ТАРИХЫ, АСА ҮЛКЕН ЭТНОСТАР ТАРИХЫН ҚОСА АЛҒАНДА: НЕГІЗГІ ҚОРЫТЫНДЫЛАР.....	316
Сайлан Б., Раушанбек Б.	
ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНЫң ӘСКЕРИ ӨНЕРІНДЕГІ БАТЫРЛАР ОБРАЗЫ.....	330
Сайлан Б.	
ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРДЫң УКРАИНАНЫ АЗАТ ЕТУ ЖОЛЫНДАҒЫ КҮРЕСІ МЕН ЕРЛІКТЕРІ.....	335
Сыздықов С.М.	
«МӘҢГІЛІК ЕЛЬ» ИДЕЯСЫ: САЯСИ-ФИЛОСОФИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ ЖӘНЕ ТАРИХИ САБАҚТАСТЫҒЫ.....	340
Тасилова Н.А., Қозғамбаева Г.	
«ҚЫРҒЫЗДАРДЫң (ҚАЗАҚТАРДЫң) ЖЕР ПАЙДАЛАНУ МАТЕРИАЛДАРЫ...» - ҚАЗАҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫң ШАРУАШЫЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТАРИХЫНЫң ДЕРЕК КӨЗІ.....	345
Телеуова Э.Т.	
ДӘСТҮРЛІ ӨРКЕНИЕТТІң ӘЛЕУМЕТТІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	351
Телеуова Э.Т.	
КӨШПЕЛІЛЕРДІң ӘДЕТТІК ҚҰҚЫҚ ТАРИХЫНАН.....	355
Толенова З.М., Кубеев Р.Д.	
АКАДЕМИК М.К. ҚОЗЫБАЕВТЫң ТАРИХИ ТҮЛГАЛАРДЫ ЗЕРТТЕУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ: ЖАҢА ЖӘНЕ ДӘСТҮРЛІ.....	360

Удербаева С.К.	
ОРЫНБОР ҚЫЛЫМИ МУРАФАТ КОМИССИЯСЫНЫң «ЕҢБЕКТЕР» ЖИНАҒЫНДЫҒЫ ОРТАЛЫҚ АЗИЯНЫҢ КӨШПЕЛІ ХАЛЫҚТАРЫНЫң ТАРИХЫ.....	365
Удербаева С.К.	
ТҮРКІСТАН ГЕНЕРАЛ-ГУБЕРНАТОРЛЫҒЫ ҚАЗАҚ ШЕНЕУЛІГІНІҢ ҚЫЗМЕТІ МЕН ӨКІЛЕТТІЛІГІ.....	380
Ускенбай К.	
АҚ ОРДА: ҰЛЫС БІРЛЕСТИГІНЕҢ ТӘУЕЛСІЗ МЕМЛЕКЕТКЕ.....	392
Ускенбай К.	
ДЕРЕККӨЗДЕРДЕГІ "ҚАЗАҚТАР" ЖӘНЕ "ҚАЗАҚ МЕМЛЕКЕТІ" ТЕРМИНДЕРІ ТУРАЛЫ.....	396
Хабижанова Г.Б.	
ҚЫПШАҚТАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНЫң ҚАЛЫПТАСУЫНДАҒЫ РОЛІ.....	402
Хабижанова Г.Б., Сагинаева А.Н.	
XI-XIII ғғ. ҚЫПШАҚТАРДЫҢ ОРЫС КНЯЗДІКТЕРІМЕН САУДА-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ МӘДЕНИ БАЙЛАНЫСТАРЫ.....	408
Шаймердинова Н.Г., Ярыгин С.А.	
FYH-САРМАТ ДӘУІРІНДЕГІ ОРТА АЗИЯ КӨШПЕНДІЛЕРИНІң МӘДЕНИЕТІНДЕГІ БИЛЕУШІЛЕРДІң ТАҢBALАРЫ.....	413
Шайхыгалиев Е.А., Изтелеуова Л.И., Елубаев Р.Б., Ержанов Р.Р.	
ЕРЕЙМЕНТАУ АУДАНЫНДАҒЫ ЖАҢА АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ОБЪЕКТІЛЕРДІ АНЫҚТАУ МАҚСАТЫНДАҒЫ БАРЛАУ ЖҰМЫСТАРЫ.....	422

СОДЕРЖАНИЕ

Абдимомынов Н.Т.	
А НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ПОЛИТИЧЕСКОЙ ИСТОРИИ ЗОЛОТОЙ ОРДЫ (1242-1269 гг.).....	8
Алдахуманов Қ.С.	
С КАРТОЧНАЯ СИСТЕМА СНАБЖЕНИЯ НАСЕЛЕНИЯ ПРОДОВОЛЬСТВИЕМ В КАЗАХСТАНЕ В ВОЕННЫЕ ГОДЫ (1941-1945)	20
Алмагамбетова А.М.	
ИСТОРИКО-ДЕМОГРАФИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ТЮРКСКИХ НАРОДОВ КАЗАХСТАНА ЗА 1959 – 1970 ГГ.....	28
Алпысбес М.	
ДУХОВНОЕ И КУЛЬТУРНОЕ ИСТОРИЧЕСКОЕ НАСЛЕДИЕ ТЮРКСКОГО МИРА В УКРЕПЛЕНИИ ЕДИНСТВА НАРОДОВ В ПРОЦЕССЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.....	37
Асанова С.А.	
ИСТОРИЧЕСКИЙ НARRATIV - ИСТОЧНИК ИДЕНТИЧНОСТИ В СОВРЕМЕННОМ КАЗАХСТАНЕ.....	48
Әбділдабекова А.М.	
ОЦЕНКА КОЛОНИАЛЬНОГО ПЕРИОДА В ТРУДАХ КАЗАХСКОЙ ИНТЕЛЛИГЕНЦИИ НАЧАЛА ХХ ВЕКА.....	53
Әбжанов Х.	
АМАНАТ АКАДЕМИКА.....	58
Әбубекірова Ә.П.	
ПРОБЛЕМЫ И ИТОГИ ПЕРЕГОВОРОВ ПО ФОРМИРОВАНИЮ КАЗАХСТАНСКО-КИТАЙСКОЙ ГРАНИЦЫ...64	64
Әділжанов Н.	
ДЕМОКРАТИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ: КАК ФОРМАЦИОННОЕ И ЦИВИЛИЗАЦИОННОЕ ЯВЛЕНИЕ (ИСТОРИКО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ).....	72
Баудиярова К.Б.	
МЕТОДЫ ИССЛЕДОВАНИЯ СТАБИЛЬНОСТИ СЕМЬИ.....	82
Егізбаева М.Қ., Бейсегурова А.Қ.	
ЭТНОКУЛЬТУРА УЗБЕКСКИХ И КАРАКАЛПАКСКИХ НАРОДОВ.....	89
Жайлыбаев Д.Ж.	
ДОРЕВОЛЮЦИОННЫЕ ТРУДЫ ОБ ОБЫЧНОМ ПРАВЕ КАЗАХОВ.....	95
Жакин М.С.	
БОРИ БАТЫР: МИФ И ФАКТ (опыт критического анализа).....	99
Жаппасов Ж.Е., Тасилова Н.А., Байдавлетова М.Д.	
ПИСЬМЕННЫЕ ИСТОЧНИКИ ПО ИСТОРИИ КАЗАХСТАНА И ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	113
Жетпісбаев А.О.	
ОСНОВНЫЕ ЭТАПЫ ЭТНОДЕМОГРАФИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ В КАЗАХСТАНЕ В XIX-XX ВВ.: ПО МАТЕРИАЛАМ ПЕРЕПИСЕЙ НАСЕЛЕНИЯ.....	122
Искакова Ф.З., Байдавлетова М.Д.	
ПРИРОДНЫЙ ЛАНДШАФТ ТЕРРИТОРИИ НАСЕЛЕННЫЙ ТЮРКСКИМИ ПЛЕМЕНАМИ (VI-X ВВ.).....	131
Кабдушев Б.Ж., Кабдушева Л.Ж.	
НАСИЛЬСТВЕННАЯ ДЕПОРТАЦИЯ В КАЗАХСТАН.....	138
Кариев Е.М.	
ИСТОКИ И КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ ДРЕВНЕТЮРКСКОЙ ЦИВИЛИЗАЦИИ ЕВРАЗИИ (ранний железный век и современность).....	144
Каринбаев Ж.Ә.	
ПРЕДСТАВИТЕЛИ БЕЛОРУССКОГО ЭТНОСА В КАЗАХСТАНЕ: ИСТОРИЯ ФОРМИРОВАНИЯ И НАСТОЯЩЕЕ.....	152
Картаева Т.Е., Оралбай Е.	
РАЗВИТИЕ КОЛОДЕЗНОГО ДЕЛА И ЕГО РАЗНОВИДНОСТИ (ПО МАТЕРИАЛАМ АРХЕОЛОГИИ И ЭТНОГРАФИИ).....	163
Кәрібаев Б.Б.	
ПРОБЛЕМЫ ИСТОРИИ КАЗАХСКОГО ХАНСТВО В КОНЦЕ XV- НАЧАЛЕ XVI ВВ.....	180
Кәрібаев Б.Б., Ногайбаева М.С.	
ИЗ ИСТОРИИ ХАНСТВА АБУЛХАЙЫРА В I-ПОЛОВИНЫ XV ВЕКА.....	186
Қозғамбаева Г.Б.	
ВЫДАЮЩИЙСЯ ГЕОЛОГ И УЧЕНЫЙ КАНЫШ ИМАНТАЙУЛЫ САТБАЕВ.....	193

Козгамбаева Г.Б., Бейсегулова А.К.	
МУЗЕЙ ЖЕРТВ ПОЛИТИЧЕСКИХ РЕПРЕССИЙ Г. ШЫМКЕНТ ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ.....	198
Қозыбақова Ф.А.	
ЭКСТРЕМИСТСКАЯ ПОЛИТИКА СТАЛИНА ПО ЛИКВИДАЦИИ ПОСЛЕДНИХ ЭЛЕМЕНТОВ МЕХАНИЗМА РЫНКА В КАЗАХСТАНЕ.....	206
Козыбақова Ф.А., Рвайдарова Г.О.	
1921-1922 гг. НОВЫЙ ВЗГЛЯД НА ПРОВОДИМУЮ ЗЕМЕЛЬНО-ВОДНУЮ РЕФОРМУ	214
Майданали З.	
ИМПЕРСКИЕ КОНФЕДЕРАЦИИ И КОЧЕВЫЕ ОБЪЕДИНЕНИЯ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ (ИСТОРИОГРАФИЯ ПРОБЛЕМЫ).....	222
Махаева А.Ш., Чарғынова Г.О.	
ВЛИЯНИЕ ПОЛИТИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ В ВОСТОЧНОМ ТУРКЕСТАНЕ В 60-70 ГГ. XIX ВЕКА НА КАЗАХОВ И КЫРГЫЗОВ.....	227
Мухамадеев Т.М., Мухадеева И.А., Капбасова Д.С.	
ТРУДЫ Н. НАЗАРБАЕВА КАК ФЛАГМАНА ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ, СОТРУДНИЧЕСТВА И ПЕРСПЕКТИВНОСТИ КАЗАХСТАНА.....	239
Мұсағалиева А.С.	
ИСТОРИЯ ЖЕНСКОГО ЛАГЕРЯ "АЛЖИР" В СЕВЕРНОМ КАЗАХСТАНЕ: ИСТОРИОГРАФИЯ И АРХИВНЫЕ ДАННЫЕ.....	245
Нұртазина Н.Д.	
О СИСТЕМНОМ КРИЗИСЕ ТЮРКСКОГО КОЧЕВОГО ОБЩЕСТВА ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ В КОНЦЕ VIII-X ВВ.....	255
Нұртазина Н.Д.	
НОВЫЙ ВЗГЛЯД НА ФЕНОМЕН ИСЛАМИЗАЦИИ КАЗАХСТАНА	260
Нұртазина Н.Д.	
ДРЕВНЯЯ ИСТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ: РЕЛИГИИ, КУЛЬТУРЫ, КОНТАКТЫ	266
Омарбеков Т.О.	
ПОХОД ХАНА ЗОЛОТОЙ ОРДЫ ТОХТАМЫША НА МОСКВУ.....	272
Өтепова Г.Е.	
ИЗ ОПЫТА ИЗУЧЕНИЯ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫХ ИСТОЧНИКОВ ПО ИСТОРИИ КАЗАХСТАНА VIII-НАЧАЛА XX ВЕКА.....	280
Өтепова Г.Е.	
ЦАРСКОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО XIX ВЕКА О ЗЕМЕЛЬНОМ ВОПРОСЕ В КАЗАХСТАНЕ.....	288
Өтепова Г.Е.	
МАТЕРИАЛЫ СИБИРСКОГО КОМИТЕТ КАК ИСТОЧНИК ИЗУЧЕНИЯ ИСТОРИИ КАЗАХСТАНА В СОСТАВЕ РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ.....	297
Раздыков С.З.	
СУБЭТНИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА - СТАРОВЕРЫ ВОСТОЧНОГО КАЗАХСТАНА.....	303
Садвокасова А.К., Кошман Т.В., Ракишева Б.И.	
ИСТОРИЯ МЕЖЭТНИЧЕСКИХ, МЕЖКОНФЕССИОНАЛЬНЫХ ОТНОШЕНИЙ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН, ВКЛЮЧАЯ ИСТОРИЮ НАИБОЛЕЕ КРУПНЫХ ЭТНОСОВ: ОСНОВНЫЕ ИТОГИ.....	316
Сайлан Б., Раушанбек Б.	
ОБРАЗ ГЕРОЕВ В ВОЕННОМ ИСКУССТВЕ КАЗАХСКОГО НАРОДА.....	330
Сайлан Б.	
ПОДВИГИ ГЕРОИЗМ КАЗАХСТАНЦЕВ В БОРЬБЕ ЗА ОСВОБОЖДЕНИЕ УКРАИНЫ	335
Сыздықов С.М.	
ИДЕЯ "МӘҢГІЛІК ЕЛ": ПОЛИТИКО-ФИЛОСОФСКИЕ ОСНОВЫ И ИСТОРИЧЕСКАЯ ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ.340	
Тасилова Н.А., Козгамбаева Г.	
«МАТЕРИАЛЫ ПО КИРГИЗСКОМУ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЮ...» КАК ИСТОЧНИК ПО ХОЗЯЙСТВЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИСТОРИИ КАЗАХСКИХ ХОЗЯЙСТВ.....	345
Телеуова Э.Т.	
СОЦИАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ В ТРАДИЦИОННОЙ ЦИВИЛИЗАЦИИ.....	351
Телеуова Э.Т.	
ИЗ ИСТОРИИ ОБЫЧНОГО ПРАВО КОЧЕВНИКОВ.....	355
Толенова З.М., Кубеев Р.Д.	
ВКЛАД АКАДЕМИКА М.К. КОЗЫБАЕВА В ИЗУЧЕНИЕ ИСТОРИЧЕСКИХ ЛИЧНОСТЕЙ: НОВОЕ И ТРАДИЦИОННОЕ.....	360

Удербаева С.К.	
ОТРАЖЕНИЕ ИСТОРИИ КОЧЕВЫХ НАРОДОВ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ В «ТРУДАХ» ОРЕНБУРГСКОЙ УЧЕНОЙ АРХИВНОЙ КОМИССИИ.....	365
Удербаева С.К.	
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И ПОЛНОМОЧИЯ КАЗАХСКОГО ЧИНОВНИЧЕСТВА ТУРКЕСТАНСКОГО ГЕНЕРАЛ-ГУБЕРНАТОРСТВА.....	380
Ускенбай К.	
АК-ОРДА: ОТ УЛУСНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ К НЕЗАВИСИМОМУ ГОСУДАРСТВУ	392
Ускенбай К.	
О ТЕРМИНАХ «КАЗАХИ» И «КАЗАХСКОЕ ГОСУДАРСТВО» В ИСТОЧНИКАХ.....	396
Хабижанова Г.Б.	
КИПЧАКИ И ИХ РОЛЬ В ФОРМИРОВАНИИ КАЗАХСКИХ ПЛЕМЕН.....	402
Хабижанова Г.Б., Сагинаева А.Н.	
ТОРГОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ И КУЛЬТУРНЫЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ КЫПЧАКОВ С РУССКИМИ КНЯЖЕСТВАМИ В XI-XIII ВВ.....	408
Шаймердинова Н.Г., Ярыгин С.А.	
СИМВОЛЫ ВЛАСТИ В КУЛЬТУРЕ КОЧЕВНИКОВ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ ГУННО-САРМАТСКОГО ВРЕМЕНИ.....	413
Шайхыалиев Е.А., Изтелеуова Л.И., Елюбаев Р.Б., Ержанов Р.Р.	
АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ РАЗВЕДОЧНЫЕ РАБОТЫ ПО ВЫЯВЛЕНИЮ НОВЫХ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ОБЪЕКТОВ ЕРЕЙМЕНТАУСКОГО РАЙОНА.....	422

CONTENTS

Abdimomynov N.T.	
SOME PROBLEMS OF THE POLITICAL HISTORY OF THE GOLDEN HORDE (1240-1269).....	8
Aldazhumanov K.S.	
CARD SYSTEM IN PROVIDING FOOD TO THE POPULATION OF KAZAKHSTAN DURING THE WAR (1941-1945).....	20
Almagambetova A.M.	
HIHISTORICAL AND DEMOGRAPHIC ANALYSIS OF TURKIC PEOPLES OF KAZAKHSTAN FOR 1959 - 1970.....	28
Alpisbes M.	
HERITAGE OF SPIRITUAL AND CULTURAL HISTORY OF THE TURKIC WORLD IN STRENGTHENING THE UNITY OF PEOPLES IN THE PROCESS OF GLOBALIZATION.....	37
Asanova S.A.	
HISTORICAL NARRATIVE - THE SOURCE OF IDENTITY IN MODERN KAZAKHSTAN.....	48
Abdildabekova A.M.	
EVALUATION OF THE COLONIAL PERIOD IN THE WORKS OF THE KAZAKH INTELLIGENTSIA OF EARLY XX CENTURY.....	53
Abzhanov Kh.	
ACADEMICIANS TRUST.....	58
Abubakirova A.P.	
PROBLEMS AND RESULTS OF NEGOTIATIONS ON FORMATION OF THE KAZAKHSTAN-CHINESE BORDER.....	64
Adilzhanov N.	
DEMOCRATIC TRENDS: AS A FORMATIVE AND CIVILIZATIONAL PHENOMENON (HISTORICAL AND POLITICAL ASPECT).....	72
Baudiyarova K.B.	
RESEARCH METHODS OF STABILITY OF THE FAMILY.....	82
Yegizbaeva M.K., Beisegulova A.K.	
ETHNO-CULTURE OF THE UZBEK AND KARAKALPAK PEOPLES.....	89
Zhailybayev D.Zh.	
PREREVOLUTIONARY PROCEEDINGS OF CUSTOMARY LAW KAZAKHS.....	95
Zhakin M.S.	
BORI BATYR: MYTH AND FACT (critical analysis experience).....	99
Zhappasov Zh.E., Tasilova N.A., Baydavletova M.D.	
SOURCES ON THE HISTORY OF KAZAKHSTAN AND CENTRAL ASIA.....	113
Zhetpisyayev A.O.	
THE MAIN STAGES OF ETHNODEMOGRAPHIC CHANGES IN KAZAKHSTAN IN 19th - 20th CENTURIES: BASED ON THE POPULATION CENSUS MATERIALS.....	122
Iskakova G.Z., Baydavletova M.D.	
THE NATURAL LANDSCAPE OF THE TERRITORY INHABITED BY TURKIC TRIBES (VI-X CENTURIES.).....	131
Kabdushev B.Zh., Kabdusheva L.Zh.	
THE FORCED DEPORTATION IN KAZAKHSTAN.....	138
Kariyev Y.M.	
THE ORIGINS AND CULTURAL HERITAGE OF THE ANCIENT TURKIC CIVILIZATION OF EURASIA (early iron age and the present).....	144
Karinbayev Zh.A.	
REPRESENTATIVES OF THE BELORUSSIAN ETHNOS IN KAZAKHSTAN: HISTORY OF FORMATION AND CURRENT STATUS.....	152
Kartaeva T.E., Oralbai Y.	
THE DEVELOPMENT OF BUSINESS IN THE WELL AND ITS VARIANTS (MATERIALS OF ARCHEOLOGY AND ETHNOGRAPHY).....	163
Karibaev B.B.	
THE PROBLEMS OF THE HISTORY OF KAZAKH KHANATE AT THE END OF XV- IN THE BEGINNING OF XVI CENTURIES.....	180
Karybaev B.B., Nogaibayeva M.	
FROM THE HISTORY OF THE KHANATE ABULKAYYR IN THE I-HALF OF THE XV CENTURY.....	186

Kozgambaeva G.B.	
OUSTANDING GEOLOG VERSUS SCIENTIST KANYSH IMANTAEVICH SATBAYEV.....	193
Kozgambayeva G.B., Beisegulova A.K.	
MUSEUM OF VICTIMS OF POLITICAL REPRESSION IN SHYMKENT, SOUTH KAZAKHSTAN REGION.....	198
Kozybakova F.A.	
EXTREMIST POLITICS OF STALIN AGAINST LAST ELEMENTS OF MARKET MECHANISM IN KAZAKHSTAN.....	206
Kozybakova F.A., Rvaydarova G.O.	
1921-1922 A NEW APPROACH TO THE LAND AND WATER REFORM CARRIED OUT.....	214
Maydanali Z.	
IMPERIAL CONFEDERATIONS AND NOMADIC ASSOCIATIONS OF CENTRAL ASIA (HISTORIOGRAPHY OF PROBLEM).....	222
Mahaeva A.Sh., Chargynova G.O.	
EFFECT OF POLITICAL PROCESSES IN EAST TURKESTAN IN 60-70 YEARS. XIX CENTURY IN THE KAZAKHS AND KYRGYZ.....	227
Mukhamadeev T.M., Mukhadeeva I.A., Kapbasova D.S.	
WORKS OF N. NAZARBAYEV AS A FLAGSHIP OF STATE SECURITY, COOPERATION AND PROSPECTS OF KAZAKHSTAN.....	239
Musagalieva A.S.	
HISTORY OF THE WOMEN'S CAMP "ALGERIA" IN NORTHERN KAZAKHSTAN: HISTORIOGRAPHY AND ARCHIVAL DATA.....	245
Nurtazina N.D.	
ON THE SYSTEMATIC CRISIS OF THE TURKIC NOMADIC SOCIETY OF CENTRAL ASIA AT THE END OF VIII-X CENTURIES.....	255
Nurtazina N.D.	
A NEW APPROACH TO THE PHENOMENON OF ISLAMIZATION OF KAZAKHSTAN.....	260
Nurtazina N.D.	
HISTORY OF ANCIENT CENTRAL ASIA: RELIGIONS, CULTURES, CONTACTS.....	266
Omarbekov T.O.	
CAMPAIGN OF GOLDEN HORDE KHAN TOKHTAMYSH TO MOSCOW.....	272
Otepova G.E.	
FROM THE EXPERIENCE OF STUDYING LEGISLATIVE SOURCES ON THE HISTORY OF KAZAKHSTAN VIII-EARLY XX CENTURY.....	280
Otepova G.E.	
TSARIST LEGISLATION OF THE XIX CENTURY ON THE LAND ISSUE IN KAZAKHSTAN.....	288
Otepova G.E.	
PROCEEDINGS OF THE SIBERIAN COMMITTEE, AS A SOURCE FOR STUDYING THE HISTORY OF KAZAKHSTAN IN THE RUSSIAN EMPIRE.....	297
Razdykov S.	
SUBETHNIC CULTURE - OLD BELIEVERS OF THE EASTERN KAZAKHSTAN.....	303
Sadvokassova A., Koshman T., Rakisheva B.	
HISTORY OF INTER-ETHNIC, INTER-RELIGIOUS RELATIONS IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN, INCLUDING THE HISTORY OF THE LARGEST ETHNIC GROUPS: THE MAIN OUTCOMES.....	316
Sailan B., Raushanbek B.	
THE HEROES CHARACTER IN MILITARY ART OF THE KAZAKH NATION.....	330
Sailan B.	
HEROISM OF KAZAKHSTAN CITIZENS IN FIGHT FOR INDEPENDENCE OF UKRAINE.....	335
Syzdykov S.M.	
THE IDEA OF "MANGILIK EL": POLITICAL AND PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS AND HISTORICAL CONTINUITY.....	340
Tasilova N.A., Kozgambaeva G.	
"MATERIALS ABOUT KYRGYZ LAND USE ..." AS THE SOURCE ON HOUSEHOLD-ECONOMICAL HISTORY OF KAZAKH ECONOMY.....	345
Teleuova E.	
SOCIAL FEATURES ARE IN TRADITIONAL CIVILIZATION.....	351
Teleuova E.	
FROM HISTORY OF NOMADIC CUSTOMARY LAW.....	355

Tolenova Z.M., Kubeyev R.D.	
THE CONTRIBUTION OF THE ACADEMICIAN M.K. KOZYBAYEV IN HISTORICAL FIGURES STUDIES: THE NEW AND THE TRADITIONAL.....	360
Uderbaeva S.K.	
REFLECTION OF THE HISTORY OF THE NOMADIC PEOPLES OF CENTRAL ASIA IN THE "PROCEEDINGS" OF THE ORENBURG SCIENTIFIC ARCHIVAL COMMISSION.....	365
Uderbaeva S.K.	
ACTIVITIES AND POWERS OF KAZAKH OFFICIALS TURKESTAN GOVERNOR-GENERAL.....	380
Uskenbai K.	
AK-ORDA: FROM A ULUS ASSOCIATION TO AN INDEPENDENT STATE.....	392
Uskenbai K.	
ABOUT THE TERMS "KAZAKHS" AND "KAZAKH STATE" IN THE SOURCES.....	396
Habizhanova G.B.	
KIPCHAKS ROLE IN KAZAKH TRIBES FORMATION.....	402
Khabizhanova G.B., Saginayeva A.N.	
TRADE-ECONOMIC AND CULTURAL RELATIONS OF KIPCHAKS WITH THE RUSSIAN PRINCIPALITIES IN THE XI-XIII CENTURIES.....	408
Shaymerdenova N.G., Yarygin S.A.	
SYMBOLS OF POWER IN THE CULTURE OF CENTRAL ASIAN NOMADS (HUN-SARMATIAN PERIOD).....	413
Shaikhygaliev E.A., Izteleuova L.I., Elyubaev R.B., Yerzhanov R.R.	
ARCHAEOLOGICAL PROSPECTING WORKS ON IDENTIFICATION OF NEW ARCHAEOLOGICAL OBJECTS OF EREYMENTAU DISTRICT.....	422

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журналы 2016. 4(8)

Бас редактор:
Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген:
Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 15.12.2016.
Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспағері:
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:
050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй
ҚР ФЖБМ ФК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМК Тел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru.
Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:
050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй